

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 43

Vydána dne 28. prosince 1970

Cena

OBSAH

142. Zákon o devizovém hospodářství

143. Vyhláška federálního ministerstva financí a federálního ministerstva zahraničního obchodu, kterou se provádí zákon o devizovém hospodářství

144. Zákon o Státní bance československé

142

ZÁKON

ze dne 21. prosince 1970

o devizovém hospodářství

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

V zájmu plánovitého rozvoje československé účasti na mezinárodní dělbě práce a rozvoje zahraničního obchodu, k zajištění plynulého platebního styku se zahraničím a k ochraně československé měny se v souladu se záměry státní hospodářské politiky vyjadřované státními plány rozvoje národního hospodářství upravuje tímto zákonem devizový monopol Československé socialistické republiky, jakož i práva a povinnosti účastníků devizově právních vztahů.

Státní devizový monopol

§ 2

Vláda Československé socialistické republiky řídí devizové hospodářství a prostřednictvím federálního ministerstva financí dohlíží na provádění devizového monopolu Československé socialistické republiky.

§ 3

Za provádění devizového monopolu Československé socialistické republiky odpovídá Státní banka československá.

§ 4

Státní banka československá vypracovává ve spolupráci s příslušnými federálními orgány a orgány republik návrh devizového plánu v souladu se záměry státního plánu rozvoje národního hospodářství a zabezpečuje realizaci a kontrolu schváleného devizového plánu.

Vymezení pojmů

§ 5

Ve smyslu tohoto zákona

a) se valutami rozumějí bankovky, státovky a všechny druhy oběžných mincí cizích států a devizami veškeré druhy výplat na zahraniční místa, jakož i platební dokumenty znějící na cizí měnu (směnky, šeky, akreditivy, poukázky apod.),

- b) zlatem se rozumí zlato ve stavu nezpracovaném nebo v polotovarech, a obsahují-li více než 5 % ryzího zlata, také směsi slitiny, zlomky a zlaté mince,
- c) cennými papíry se rozumějí akcie a jiné dokumenty zakládající účast na majetku (podílové listy, certifikáty aj.), dílčí dluhopisy (dluhopisy státních a jiných veřejných půjček, zástavní listy, dluhopisy bank, průmyslových podniků aj.), jakož i dividendové a úrokové kupóny a talóny; zahraničními cennými papíry jsou cenné papíry, které jsou splatné nebo byly vydány v zahraničí,
- d) devizovými prostředky se rozumějí valuty a devizy [písm. a)], zlato [písm. b)] a zahraniční cenné papíry [písm. c)].

§ 6

[¹] Devizovými tuzemci jsou fyzické osoby, které mají v tuzemsku bydliště nebo se zde alespoň po dobu jednoho roku zdržují, dále českoslovenští státní občané, kteří se zdržují v zahraničí se souhlasem příslušných státních orgánů a rodinní příslušníci takových osob, které se s nimi v zahraničí zdržují, jakož i osoby právnické, které mají v tuzemsku své sídlo. Jiné fyzické a právnické osoby jsou devizovými cizozemci.

[²] Prováděcí předpis stanoví:

- a) kdy se nepovažují za devizové tuzemce
- aa) fyzické osoby, i když se v tuzemsku zdržují déle než jeden rok a právnické osoby, které zde mají své sídlo;
- bb) českoslovenští státní občané, i když se zdržují v zahraničí se souhlasem příslušných státních orgánů;
- b) která ustanovení tohoto zákona se nevztahují na československé státní občany zdržující se přechodně v zahraničí.

Obchod s devizovými prostředky

§ 7

Obchodovat s devizovými prostředky a provádět platební styk se zahraničím je oprávněna Státní banka československá, jakož i peněžní ústavy a organizace, které tím Státní banka československá pověří. Státní banka československá stanoví podmínky, za kterých tyto peněžní ústavy a organizace nakupují a prodávají devizy, valuty a zlato.

§ 8

Peněžní ústavy, oprávněné obchodovat všemi devizovými prostředky a provádět platební styk se zahraničím, jsou devizovými bankami. Peněžní ústavy a jiné organizace, oprávněné k plnění některých úkolů devizových bank, jsou devizovými místy. Devizové banky a devizová místa jsou povinny postupovat podle pokynů, které Státní ban-

ka československá pro obchod s devizovými prostředky vydá a nabídnout jí v rozsahu, který jí určí, k odkupu devizové prostředky, jež podle svého oprávnění získaly.

§ 9

Provádět platy do zahraničí a přijímat úhrady ze zahraničí jinak než prostřednictvím devizových bank, jakož i obchodovat s devizovými prostředky, není-li jednou ze smluvních stran devizová banka nebo devizové místo, oprávněné k obchodování s devizovými prostředky podle § 7, je dovoleno jen v případech, které stanoví prováděcí předpis.

Dovoz a vývoz hodnot

§ 10

Dovoz valut, platebních dokumentů znějících na cizí měnu, zlata, cenných papírů, depozitních potvrzenek, vkladních knížek a životních pojistek znějících na cizí měnu je volný.

§ 11

Vývoz valut, platebních dokumentů znějících na cizí měnu, zlata, cenných papírů, depozitních potvrzenek, vkladních knížek a životních pojistek znějících na cizí měnu, jakož i plných mocí k nakládání s majetkovými hodnotami nacházejícími se v zahraničí, je dovolen jen s povolením Státní banky československé. Povolení není třeba k vývozu hodnot, jež nejsou povinni devizovými tuzemci nabídnout k odkupu vůbec, popřípadě jež nebyly devizovou bankou odkoupeny (§ 16).

§ 12

Dovoz a vývoz československých peněz a platebních dokumentů znějících na československou měnu, jakož i vkladních knížek znějících na československou měnu, je dovolen jen s povolením Státní banky československé.

§ 13

Podmínky dovozu a vývozu hodnot uvedených v § 11 a 12, popř. úlevy z těchto ustanovení a částky, do kterých lze tyto hodnoty dovážet a vyvážet bez povolení, stanoví prováděcí předpis.

Úhrady do zahraničí a soustředění deviz

§ 14

[¹] Konat platy do zahraničí v jakékoli měně je dovoleno jen s povolením Státní banky československé.

[²] Povolení podle odstavce 1 není třeba:

- a) k platům souvisejícím s prováděním mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství; podmínky, za nichž lze tyto platy konat, stanoví Státní banka československá v dohodě s federálním ministerstvem zahraničního obchodu;

b) k ostatním platům, nepřesahuje-li plat částku stanovenou pro jednotlivé druhy platů Státní bankou československou, jakož i k platům, které stanoví prováděcí předpis.

(3) Ustanovení předcházejících odstavců platí obdobně pro prodej valut a deviz devizovým tuzemcům devizovými bankami a devizovými místy.

§ 15

(1) Devizoví tuzemci jsou povinni:

a) pečovat o ochranu svých pohledávek vůči devizovým cizozemcům a ostatních hodnot, nacházejících se v zahraničí, s nimiž je podle tohoto zákona dovoleno nakládat jen s povolením Státní banky československé (§ 18) a dbát o to, aby jim byly uhrazeny platem do tuzemska jejich pohledávky vůči devizovým cizozemcům ihned po splatnosti, a to ve měně, na kterou zní pohledávka, popř. ve měně, kterou devizová banka s nimi dohodne. Je-li splatnost podmíněna výpovědí, jsou povinni tyto pohledávky bez odkladu vypovědět;

b) nabídnout devizové bance k odkupu nejpozději do 15 dnů po nabytí nebo po návratu do tuzemska anebo poté, kdy se stali devizovými tuzemci, valuty, zlato a platební dokumenty znějící na cizí měnu;

c) zpeněžit na výzvu Státní banky československé způsobem jí stanoveným zahraniční cenné papíry.

(2) Devizová banka má právo odkoupit podle podmínek pro obchod devizami, valutami a zlatem hodnoty, které jí byly nabídnuty podle ustanovení odstavce 1 písm. b), jakož i částky uhrazené ve prospěch devizových tuzemců dobropisem v cizí měně na účtu u jejího zahraničního dopisovatele anebo převzít k inkasu platební dokumenty, znějící na cizí měnu a valuty.

(3) Výjimky z povinností stanovených v odstavci 1 upravuje prováděcí předpis.

§ 16

(1) Státní banka československá stanoví, které hodnoty [§ 15 odst. 1 písm. b)] nejsou devizoví tuzemci povinni nabídnout k odkupu buď vůbec nebo do určité výše. S hodnotami, jež nejsou devizoví tuzemci povinni nabídnout k odkupu vůbec, popřípadě jež nebyly devizovou bankou odkoupeny, mohou devizoví tuzemci nakládat volně.

(2) Státní banka československá může povolit na žádost úlevy z povinností uložených v § 15 odst. 1 písm. a) a b) a je oprávněna stanovit podmínky nakládání s těmito hodnotami.

(3) Státní banka československá může rovněž povolit, aby došla devizová úhrada nebo její část byla převedena na účet devizového tuzemce zřízený

u devizové banky a vedený v cizí měně, anebo aby na takový účet bylo převedeno inkaso platebního dokumentu znějícího na cizí měnu nebo jeho část. Vlastník účtu může zůstatek účtu nebo jeho část buď převést na stejný účet jiného devizového tuzemce nebo jej zpeněžit u devizové banky. Se souhlasem Státní banky československé může vlastník účtu zůstatku účtu nebo jeho části použít v zahraničí.

§ 17

U devizových bank mohou být zřízeny účty devizových cizozemců (cizozemské účty). Z vkladu na cizozemském účtě, vzniklého poukazem nebo složením cizí měny, může vlastník účtu v této měně konat kdykoliv volně platy do zahraničí. Jinak platí o dobropisech na cizozemský účet otevřený z příkazu devizového cizozemce a o dispozicích se zůstatkem takového účtu podmínky dohodnuté s bankou vedoucí účet.

Nakládání s hodnotami

§ 18

(1) S pohledávkami devizových tuzemců vůči devizovým cizozemcům, s jejich nemovitostmi a majetkovými účastmi v zahraničí, s jejich zahraničními cennými papíry a s cennými papíry uloženými v zahraničí, s jejich nároky na dědictví nebo odkaz v zahraničí, jakož i s cennými papíry devizových cizozemců, které jsou v úschově devizových tuzemců a s tuzemskými nemovitostmi devizových cizozemců je dovoleno nakládat jen s povolením Státní banky československé.

(2) Povolení není zapotřebí, jde-li o nakládání s hodnotami uvedenými v odstavci 1 pro případ smrti, dále o nakládání s hodnotami, které byly zproštěny nabídkové povinností vůbec nebo nebyly devizovou bankou odkoupeny (§ 16). Další případy, u nichž se povolení nevyžaduje, stanoví prováděcí předpis.

§ 19

(1) Devizoví tuzemci smějí jen s povolením Státní banky československé:

a) platit v tuzemsku devizovým cizozemcům nebo komukoliv v jejich prospěch nebo z jejich majetku;

b) vstupovat v závazky, z kterých vzniká povinnost peněžního plnění vůči devizovým cizozemcům anebo uznávat peněžní závazky vůči nim, jakož i sjednávat výměnné obchody;*)

c) převádět smluvně na devizové cizozemce tuzemské nemovitosti a cenné papíry, jakož i práva nehmotná, jako autorská, nakladatelská, patentní, známková, z chráněných vzorů, z vynálezů apod., přenechat jim tato práva k využití a udělovat oprávnění k výrobním postupům.

*) § 420 a 424 zákona č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu).

[2] V povolení Státní banky československé ke vstupu v závazek podle odstavce 1 písm. b) může být vysloveno, že toto povolení platí zároveň jako povolení k platu do zahraničí podle § 14, popř. k platu podle odstavce 1 písm. a).

[3] Prováděcí předpis stanoví, ve kterých případech se povolení nevyžaduje.

§ 20

[1] Devizoví tuzemci smějí jen s povolením federálního ministerstva financí sjednávat zahraniční finanční účastí na tuzemských podnicích nebo se finančně účastnit na podnikání v zahraničí.

[2] Má-li finanční účast dosah pouze pro území České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky, udělí federální ministerstvo financí povolení podle odstavce 1 po projednání s ministerstvem financí republiky. Dotýká-li se finanční účast zájmů obou republik, projedná federální ministerstvo financí udělení povolení podle odstavce 1 s ministerstvy financí republik.

[3] Jde-li o účast související s prováděním mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství, uděluje devizovým tuzemcům povolení federální ministerstvo zahraničního obchodu v dohodě s federálním ministerstvem financí.

[4] Povolení ve smyslu odstavců 1 až 3 nenahrazuje devizová povolení Státní banky československé, pokud je jich podle tohoto zákona třeba.

Devizová evidence a devizový dohled

§ 21

[1] Devizoví tuzemci jsou povinni ohlásit do devizové evidence:

- a) hodnoty uvedené v § 18 odst. 1;
- b) závazky vůči devizovým cizozemcům;
- c) cenné papíry a tuzemské nemovitosti, jejichž vlastníky jsou devizoví cizozemci;
- d) změny týkající se práv, závazků a hodnot podrobených ohlašovací povinnosti, jakož i jejich zánik;
- e) právní spory a úřední řízení dotýkající se hodnot podrobených ohlašovací povinnosti a nehmotných práv v poměru k zahraničí.

[2] Hlášení cenných papírů a tuzemských nemovitostí [odstavec 1 písm. c)] a jejich změn podávají devizoví tuzemci, kteří je pro cizozemské vlastníky spravují nebo mají v úschově.

§ 22

Devizovou evidenci vede Státní banka československá. Lhůty pro hlášení, způsob hlášení a případy, na které se ohlašovací povinnost podle ustanovení § 21 nevztahuje, jakož i úlevy z ohlašovací povinnosti stanoví prováděcí předpis.

§ 23

Státní banka československá dohlíží, zda a jak devizoví tuzemci plní povinnosti uložené jim tímto zákonem a předpisy jej provádějícími. Devizoví tuzemci jsou povinni na její výzvu podat jí i jiná než v § 21 uvedená hlášení, zprávy a vysvětlení o okolnostech přímo i nepřímo závažných z hlediska devizového hospodářství, jakož i předložit potřebné doklady.

Devizová kontrola při vývozu a dovozu

§ 24

Kontrolu zachování ustanovení tohoto zákona o dovozu a vývozu hodnot (§ 10 až 12) a jej provádějících předpisů vykonávají celní orgány, které jsou v této své působnosti oprávněny provádět vnější i vnitřní prohlídky zavazadel, dopravních prostředků, listovních a jiných zásilek, jakož i osobní prohlídky; zároveň mohou od kontrolovaných osob vyžadovat potřebná vysvětlení.

§ 25

Při provádění prohlídek musí být šetřeno ústavních a jiných zákonných předpisů o ochraně svobody osobní a tajemství listovního.

§ 26

[1] Celnice přijímají od cestujících do zahraničí na jejich vlastní náklad do úschovy hodnoty, k jejichž vývozu nemají povolení. Podmínky úschovy se řídí ustanoveními občanského zákoníku.

[2] Jestliže cestující neuplatní právo na vydání předmětu úschovy do jednoho roku od přijetí celníci, právo na vydání zaniká a předmět úschovy připadne státu.

§ 27

Přestupky proti devizovému hospodářství

Kdo jedná proti předpisům tohoto zákona tím,

že

- a) koná nebo přijímá platy anebo obchoduje s devizovými prostředky proti ustanovení § 9;
- b) proti ustanovení § 11 a 12 vyváží valuty, platební dokumenty, zlato, cenné papíry, depozitní potvrzení, vkladní knížky, životní pojistky znějící na cizí měnu a plně moci k nakládání s majetkovými hodnotami v zahraničí, anebo dováží nebo vyváží československé peníze, platební dokumenty a vkladní knížky znějící na československou měnu;
- c) nesplní povinnost převést do tuzemska pohledávky vůči zahraničí podle § 15 odst. 1 písm. a) nebo povinnost nabídkovou podle § 15 odst. 1 písm. b) anebo nesplní výzvu ke zpeněžení zahraničních cenných papírů podle § 15 odst. 1 písm. c);

- d) proti ustanovení § 18 odst. 1 nakládá s pohledávkami vůči zahraničí, s nemovitostmi a majetkovými účastmi v zahraničí, se zahraničními cennými papíry a s cennými papíry uloženými v zahraničí, jakož i s nároky na dědictví nebo odkaz v zahraničí;
- e) proti ustanovení § 18 odst. 1 nakládá s cennými papíry devizových cizozemců a s jejich tuzemskými nemovitostmi;
- f) koná platy proti ustanovení § 19 odst. 1 písm. a), vstupuje v závazky proti ustanovení § 19 odst. 1 písm. b), převádí na devizové cizozemce tuzemské nemovitosti, cenné papíry nebo nehmotná práva proti ustanovení § 19 odst. 1 písm. c);
- g) nesplní včas ohlašovací povinnost podle § 21, bude potrestán, nejde-li o trestný čin nebo o přečin, za přestupek pokutou do 5000 Kčs v řízení prováděném národními výbory, popřípadě celnice-mi podle obecných předpisů.

Všeobecná ustanovení

§ 28

Prováděcí předpisy k tomuto zákonu vydává federální ministerstvo financí v dohodě s federálním ministerstvem zahraničního obchodu a Státní bankou československou a ve spolupráci s ministerstvy financí republik. Ve věcech týkajících se zahraničního obchodu vydávají prováděcí předpisy k tomuto zákonu společně federální ministerstvo financí a federální ministerstvo zahraničního obchodu v dohodě se Státní bankou československou.

§ 29

(¹) V prováděcím předpise může být pravomoc daná tímto zákonem Státní bance československé přenesena na orgány státní správy.

(²) Povinnosti, které mají devizoví tuzemci, orgány státní správy a organizace podle tohoto zákona vůči Státní bance československé, mají ve stejném rozsahu vůči orgánům státní správy, jestliže na ně bude pravomoc Státní banky československé podle odstavce 1 přenesena.

§ 30

Peněžitou částku, která má být na základě výkonu soudního rozhodnutí vydána devizovému cizozemci jakožto věřiteli, složí soud, popř. nařídí složit ve prospěch oprávněného u devizové banky. K převodu takové částky do zahraničí není třeba

povolení, jde-li o plnění závazku vzniklého v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 z mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství; jinak lze částku převést do zahraničí jen s povolením Státní banky československé, leč by šlo o plnění závazků, při jehož vzniku bylo již o povolení úhrady rozhodnuto (§ 19 odst. 2).

§ 31

Orgány státní správy a organizace jsou povinny oznamovat Státní bance československé na její požádání veškeré údaje, jichž je třeba k plnění úkolů, které jí ukládá tento zákon, pokud tomu nebrání zvláštní předpisy.

§ 32

Na povolení podle tohoto zákona se nevztahují předpisy zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád); postup upraví prováděcí předpis.

§ 33

Přechodné ustanovení

Do dne účinnosti tohoto zákona vydaná a ještě nevyužitá devizová povolení platí nadále po dobu platnosti v nich stanovenou. Dosud vydaná všeobecná devizová povolení platí prozatím nadále jako vydaná Státní bankou československou; organizace, jimž byla všeobecná devizová povolení udělena, jsou však povinny do 6 měsíců od účinnosti tohoto zákona předložit všeobecná devizová povolení Státní bance československé k potvrzení, jinak tato povolení pozbudou platnosti.

Závěrečná ustanovení

§ 34

Zrušují se:

1. zákon č. 107/1953 Sb., o devizovém hospodářství, ve znění zákona č. 64/1958 Sb.,
2. vyhláška ministra financí č. 80/1958 Sb., o úplném znění zákona č. 107/1953 Sb., o devizovém hospodářství,
3. vyhláška ministerstva financí a ministerstva zahraničního obchodu č. 6/1963 Sb., k zákonu o devizovém hospodářství, a
4. vyhláška ministra zahraničního obchodu č. 111/1969 Sb., o obecném devizovém povolení pro organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti.

§ 35

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1971.

Svoboda v. r.

Dr. Hames v. r.

Dr. Strougal v. r.

143

VYHLÁŠKA

federálního ministerstva financí a federálního ministerstva zahraničního obchodu

ze dne 22. prosince 1970,

kterou se provádí zákon o devizovém hospodářství

Federální ministerstvo financí a federální ministerstvo zahraničního obchodu stanoví v dohodě se Státní bankou československou a ve spolupráci s ministerstvy financí republik podle § 28 zákona č. 142/1970 Sb., o devizovém hospodářství (dále jen „zákon“):

ČÁST PRVNÍ

Některé otázky devizové příslušnosti

(K § 6 zákona)

§ 1

(1) Za devizové tuzemce se nepovažují, i když se zdržují v tuzemsku déle než jeden rok:

- a) cizí státní příslušníci — členové diplomatické mise cizích zastupitelských úřadů v Československé socialistické republice (vedoucí mise, členové diplomatického, technického, administrativního a služebního personálu), členové jejich rodin a jejich soukromé služební osoby, jsou-li registrováni u federálního ministerstva zahraničních věcí a je-li vzájemnost zaručena;
- b) cizí státní příslušníci náležející k zaměstnancům mezinárodních organizací, institucí nebo orgánů, působících na území Československé socialistické republiky a členové jejich rodin;
- c) cizí státní příslušníci náležející k zaměstnancům reprezentací zahraničních organizací (podniků) působících na území Československé socialistické republiky a členové jejich rodin, je-li vzájemnost zaručena;
- d) cizí státní příslušníci zdržující se v Československé socialistické republice pouze přechodně a výhradně k provedení určitých prací (montéři, techničtí poradci, znalci apod.); za účelem studia na československých školách, na praxi a školení nebo léčení.

(2) Za devizové tuzemce se nepovažují mezinárodní organizace, i když mají v tuzemsku své sídlo.

(3) Za devizové tuzemce se dále nepovažují českoslovenští státní občané a jejich rodinní příslušníci, i když se zdržují v zahraničí se souhlasem příslušných státních orgánů:

- a) nasvědčují-li skutkové okolnosti jejich úmyslu zůstat v zahraničí trvale, anebo
- b) jestliže se vystěhovali z Československé socialistické republiky na vystěhovalecký pas.

§ 2

Devizoví tuzemci smějí za svého pobytu v zahraničí použít peněžních prostředků v cizí měně, které za tohoto pobytu získají za práci nebo výkony, k úhradě přiměřených výdajů spojených s jejich pobytem v cizině a k nákupu předmětů pro přiměřenou osobní potřebu, drobných dárků a upomínkových předmětů.

Devizová povolení

(K § 11, 12, 14, 16, 18, 19 a 32 zákona)

§ 3

(1) Devizovým povolením se v této vyhlášce rozumí povolení Státní banky československé, jakož i povolení orgánů státní správy, na něž je v případech stanovených v části druhé povolovací pravomoc Státní banky československé přenesena.

(2) Devizová povolení k opěťovaným úkonům lze vydat též jako povolení všeobecné.

(3) Žadosti o devizová povolení se podávají zpravidla na tiskopisech,*) jejichž předtisk obsahuje všechny údaje potřebné pro rozhodnutí o žádosti. Povolující orgán rozhoduje na podkladě údajů žádosti, jsou-li úplné a nemá-li pochybnosti o jejich pravdivosti. Má právo vyzvat žadatele, aby údaje doplnil nebo přiměřeným způsobem doložil. O žádostech podaných na tiskopisech se rozhoduje otiskem razítka „Povoleno“, „Zamítnuto“, „Vráceno“ apod. v příslušné rubrice tiskopisu. Na povolení není právní nárok.

*) Tiskopisy lze obdržet v ústředí a u všech poboček Státní banky československé, u Správ pro věci majetkové a devizové a státních spořitelen.

Devizové banky, devizová místa a obchod s devizovými prostředky

(K § 7 až 9 zákona)

§ 4

(1) Peněžní ústavy a jiné organizace, pověřené plněním některých úkolů devizových bank (devizová místa) vyvěsí pro informaci veřejnosti v obchodních místnostech určených pro styk se zákazníky oznámení o svém pověření, o jeho rozsahu a podmínkách.

(2) Pověření k obchodu s devizovými prostředky, svěřící ústředím devizových bank a devizových míst, přísluší i jejich tuzemským pobočkám, pokud v pověření není jinak stanoveno. Státní banka československá může toto pověření kdykoliv omezit nebo dočasně či trvale odejrat.

§ 5

Bez účasti devizové banky nebo devizového místa smějí:

- a) devizoví tuzemci navzájem prodávat a kupovat devizové prostředky, které byly Státní bankou československou zproštěny nabídkové povinností vůbec, nebo které nebyly devizovou bankou odkoupeny;
- b) devizoví tuzemci prodávat zlaté mince tuzemským organizacím spravujícím veřejné muzejní sbírky a směňovat je s nimi;
- c) socialistické hospodářské organizace zpracovávající drahé kovy nakupovat zlato a prodávat je tuzemským socialistickým hospodářským organizacím pro průmyslové, technické nebo spotřební účely.

Dovoz a vývoz hodnot

(K § 11 až 13 zákona)

A. Vývoz platebních dokumentů znějících na cizí měnu a jiných hodnot

§ 6

(1) Bez devizového povolení smějí:

- a) devizoví cizozemci v cestovním styku vyvézt:
  - aa) cizozemské peníze a platební dokumenty znějící na cizí měnu, jimi do tuzemska dovezené nebo v tuzemsku dovoleným způsobem získané;
  - bb) zlato, zahraniční cenné papíry, depozitní potvrzenky, životní pojistky a vkladní knížky znějící na cizí měnu, prokáží-li potvrzením celního úřadu, ne starším než tři měsíce, že je dovezli;
- b) devizoví tuzemci v cestovním styku vyvézt:
  - aa) cizozemské peníze, prokáží-li potvrzením devizové banky nebo devizového místa, ne starším než tři měsíce, že jim je vydala;

bb) platební dokumenty znějící na jméno cestujícího a na cizí měnu a vystavené devizovou bankou na peněžní ústavy v zahraničí.

(2) Devizové banky a organizace oprávněné k provádění mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství smějí bez devizového povolení vyvážet platební dokumenty znějící na cizí měnu, týkající-li se jejich obchodů.

B. Dovoz a vývoz československých peněz

§ 7

(1) Devizoví tuzemci, kteří cestují do zahraničí na cestovní pas nebo jiný obdobný doklad, nikoli v však na vystěhovalecký pas, smějí bez devizového povolení, nejde-li o případy uvedené v odstavci 2, vyvézt na osobu nejvýše 500 Kčs, dají-li si potvrdit vývoz těchto peněz celníci. Devizové banky a cestovní kanceláře poskytnou cestujícím informace, do jaké míry je dovoleno těchto částek použít v zahraničí a jakým způsobem se takové použití prokazuje. Cestující jsou povinni při návratu prokázat celníci zpětný dovoz vyvezené částky, popř. její použití.

(2) Devizoví tuzemci, kteří pracují v zahraničí, a devizoví cizozemci, kteří pracují v tuzemsku, smějí bez devizového povolení vyvážet v pohraničním styku nejvýše 50 Kčs na osobu s podmínkou, že těchto peněz v zahraničí nepoužijí a dovezou je zpět.

C. Dovoz a vývoz platebních dokumentů znějících na československou měnu

§ 8

(1) V cestovním styku smějí bez devizového povolení:

- a) devizoví cizozemci dovážet a vyvážet platební dokumenty (směnky, šeky, akreditivy, poukázky apod.) znějící na československou měnu a vystavené v zahraničí na československé peněžní ústavy;
- b) devizoví tuzemci a cizozemci dovážet a vyvážet platební dokumenty znějící na československou měnu a vystavené československými bankami na peněžní ústavy v zahraničí.

(2) Devizové banky a organizace oprávněné k provádění mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství smějí bez devizového povolení dovážet a vyvážet platební dokumenty znějící na československou měnu, týkající-li se jejich obchodů.

D. Vývoz plných mocí

§ 9

Vývoz plných mocí, vystavených devizovými bankami a organizacemi oprávněnými k provádění mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství a týkajících se jejich obchodů, je volný.

Úlevy při úhradách do zahraničí

(K § 14 zákona)

§ 10

Devizového povolení podle § 14 odst. 1 zákona není třeba k úhradě dědictví do zahraničí devizovým cizozemcům, jestliže jim bude nabytí dědictví v tuzemsku potvrzeno, budou-li uhrazeny notářské poplatky z dědictví a je-li zároveň zaručena vzájemnost při provádění úhrad toho druhu.

Úlevy z povinnosti nabídky zlata a zlatých mincí

(K § 15 zákona)

§ 11

(1) Devizové bance nemusí být nabídnuty:

- a) zlato pro průmyslové, technické nebo sportovní účely, které obhospodařují socialistické hospodářské organizace;
- b) zlato ve zlomcích;
- c) zlaté mince
  - aa) ve veřejné muzejní sbírce bez omezení;
  - bb) v soukromé sbírce, jejíž vlastník je řádným členem některé zdejší numizmatické společnosti, v množství nejvýše tří kusů téhož druhu, letopočtu a provenience;
  - cc) mající pro jejich držitele hodnotu památkovou, v množství nejvýše tří kusů na osobu.

(2) Zlaté mince sběratelské hodnoty smějí od občanů kupovat a jim prodávat socialistické organizace provozující obchod s numizmatickými mincemi, jimž Státní banka československá udělí k tomu účelu oprávnění jako devizovému místu.

(3) Povinnost nabídnout devizové bance k odkupu zlato, které není podle odstavce 1 této povinnosti zproštěno, lze splnit též prodejem prodáváním státního nebo družstevního obchodu pověřeným jako devizová místa. Zlato ve zlomcích mohou devizoví tuzemci prodávat pouze těmto prodáváním.

Cizozemské účty

(K § 17 zákona)

§ 12

Cizozemským účtem je buď peněžní účet v československé nebo cizí měně anebo depozitní účet o úschově cenných papírů, který se vede u tuzemského peněžního ústavu pro devizového cizozemce nebo jímž je oprávněn anebo spoluoprávněn disponovat devizový cizozemec. Takový účet musí být označen jako cizozemský účet.

§ 13

Ustanovení § 17 zákona o cizozemských účtech v československé měně nebo v cizí měně, otevře-

ných z příkazu devizového cizozemce u devizových bank se vkladem vzniklým poukazem nebo složením cizí měny, platí i pro cizozemské účty tohoto druhu, které byly zřízeny před účinností zákona. Dokud u těchto účtů nesjedná banka, u níž se účet vede, podmínky dobropisů tuzemských platů a dispozic se zůstatkem účtu, konají se tyto dobropisy a dispozice podle stejných zásad, podle kterých se konaly před účinností zákona.

§ 14

(1) U tuzemských peněžních ústavů mohou být zřízeny devizovým cizozemcům i bez jejich příkazu cizozemské účty v československých korunách pro dobropisy tuzemských platů. Platy na tyto účty a výplaty z nich v tuzemsku lze jakožto platy ve prospěch devizových cizozemců, popř. jakožto platy z jejich majetku [§ 19 odst. 1 písm. a) zákona], konat jen s devizovým povolením.

(2) Cizozemskými účty jsou také vkladní knížky zřízené u tuzemských peněžních ústavů z příkazu devizového cizozemce, jakož i vkladní knížky zřízené z příkazu devizového tuzemce, jestliže se vlastník vkladu stal devizovým cizozemcem. O platech na tyto vkladní knížky a o výplatách z nich platí ustanovení odstavce 1.

(3) Bez devizového povolení lze na cizozemské účty podle odstavce 1 skládat:

- a) čisté výnosy tuzemských nemovitostí patřících devizovým cizozemcům za podmínky, že peněžnímu ústavu vedoucímu účet vlastníka bude předloženo řádné vyúčtování za období, jehož se dobropis týká;
- b) úhrady dědictví devizových cizozemců v tuzemsku na základě usnesení státního notářství do výše tímto usnesením stanovené;
- c) úhrady kupních cen tuzemských nemovitostí devizových cizozemců, jestliže k prodeji nemovitostí bylo uděleno devizové povolení;
- d) částky zbývající po uspokojení pohledávek všech oprávněných z výtěžku prodeje tuzemských nemovitostí devizových cizozemců při výkonu soudního rozhodnutí;
- e) náhrady za vyvlastnění tuzemských nemovitostí devizových cizozemců.

§ 15

(1) Jestliže se platební styk s cizí zemí provádí podle mezinárodní dohody nebo dohody s ústřední bankou cizí země prostřednictvím zúčtovacího styku (clearingové účty), konají se do této země platy z právních důvodů v této dohodě stanovených dobropisem na clearingovém účtě s devizovým povolením, pokud nejde o platy podle § 14 odst. 2 zákona.

(2) Volně se z clearingového účtu provádějí výplaty do tuzemska.

§ 16

(1) Cenné papíry evidované na cizozemském depozitním účtu lze bez devizového povolení převést na devizového tuzemce nebo cizozemce z právního důvodu dědictví nebo odkazu.

(2) Jsou-li cenné papíry u tuzemského peněžního ústavu v povinné úschově podle dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb., lze s nimi nakládat jen s povolením federálního ministerstva financí podle § 19 cit. dekretu; toto povolení však nenahrazuje devizové povolení, pokud je ho zapotřebí.

§ 17

Na cizozemských účtech lze bez devizového povolení zúčtovat odměny a výlohy spojené s vedením účtu, odměny za peněžní operace na účtě provedené a na ně vynaložené výlohy, úroky a jiné závěrečné položky, jakož i výtěžky za zpeněžení cenných papírů evidovaných na cizozemských depozitních účtech a výnosy nebo úroky z nich.

Nakládání s hodnotami

(K § 18 zákona)

§ 18

(1) Za nakládání s hodnotami, podmíněné devizovým povolením podle § 18 odst. 1 zákona, se nepovažuje plnění povinností uložených v § 15 odst. 1 zákona.

(2) Devizové povolení podle § 18 odst. 1 zákona se nevyžaduje:

- a) k poskytování cenových slev a k úhradě běžných provizí a jiných nutných výloh v zahraničí na vrub pohledávek vůči zahraničním kontrahentům, vzniklých organizacím oprávněným k zahraničně obchodní činnosti z provozování jejich obchodů;
- b) k postupu pohledávek vůči devizovým cizozemcům devizové bance;
- c) k úhradě zahraničních daní a poplatků z pohledávek devizových tuzemců vůči devizovým cizozemcům;
- d) k úhradě přiměřené odměny a prokazatelných nutných výloh cizozemským zmocněncům zastupujícím devizové tuzemce při projednávání jejich dědických nároků nebo při prodeji jejich nemovitostí v zahraničí za podmínky, že plná moc pro zmocněnce byla odeslána do zahraničí s devizovým povolením (§ 11 zákona);
- e) k placení výloh spojených se správou a udržováním zahraničních nemovitostí devizových tuzemců z pohledávek vzniklých v zahraničí z výnosu těchto nemovitostí, jakož i k placení běžných úroků a kapitálových splátek hypotekárních půjček, za podmínky uvedené v odstavci 3;

f) k úhradě depozitních poplatků a výloh placených zahraničním peněžním ústavům za úschovu a správu cenných papírů na vrub pohledávek z jejich výnosů.

(3) Devizový tuzemec je povinen předložit do 15. dubna každého roku orgánu vykonávajícímu dohled na zahraniční nemovitosti devizových tuzemců přehledné sestavení příjmů ze své zahraniční nemovitosti a výdání za uplynulý rok a dát si uhradit čistý výnos do tuzemska, popř., není-li úhrada možná, ohlásit, kde je výnos uložen.

§ 19

Vydá-li Státní banka československá tuzemským podnikům, které převzaly práce v zahraničí pro zahraniční objednatele, povolení k použití prostředků daných objednatelem k dispozici ke krytí nákladů s pracemi spojených, stanoví v tomto povolení zároveň podmínky, za jakých lze pro přechodné uložení těchto prostředků zřídit u zahraničního peněžního ústavu účet v cizí měně. To platí i v případě, budou-li k těmto účelům převedeny prostředky z tuzemska do zahraničí.

Platy v tuzemsku ve prospěch nebo z majetku devizových cizozemců

[K § 19 odst. 1 písm. a) zákona]

§ 20

Devizové povolení podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona se nevyžaduje:

- a) k úhradě tuzemských daní a poplatků z pohledávek devizových cizozemců vůči devizovým tuzemcům;
- b) k placení nájemného z tuzemských nemovitostí devizových cizozemců na účty nájemného u tuzemských peněžních ústavů nebo jejich správcům, k placení výloh spojených se správou a udržováním nemovitostí, k placení tuzemských hypotekárních závazků váznoucích na těchto nemovitostech a k převodu čistého výnosu nemovitostí na cizozemský účet vlastníka;
- c) k úhradě pohledávek oprávněných při rozvrhu výtěžku prodeje tuzemských nemovitostí devizových cizozemců při výkonu soudního rozhodnutí; se zbytkem ve prospěch povinného se naloží podle § 14 odst. 3 písm. d);
- d) k úhradě přiměřeného hoštění devizových cizozemců, jakož i k přiměřeným výdajům státních orgánů a organizací spojeným s pobytem devizových cizozemců v tuzemsku.

Vstup ve smluvní závazky vůči devizovým cizozemcům a využití autorských práv

[K § 19 odst. 1 písm. b) a c) zákona]

§ 21

(1) Organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti smějí bez devizového povolení

podle § 19 odst. 1 písm. b) zákona vstupovat v mezích svého oprávnění k zahraničně obchodní činnosti ve smluvní závazky v poměru k zahraničí, pokud jde o dovoz nebo vývoz zboží anebo o výkon činností, jestliže tyto organizace nebo organizace, pro které se má dovoz nebo vývoz zboží anebo výkon činností uskutečnit, si předem zajistily u devizové banky devizové prostředky potřebné ke splnění povinností z těchto smluvních závazků. Způsob zajištění devizového krytí stanoví Státní banka československá.

(2) Při výměnných obchodech (§ 420 a 424 zákoníku mezinárodního obchodu č. 101/1963 Sb.) se posuzuje dovoz a vývoz samostatně; dovoz zboží se při těchto obchodech považuje za použití devizových prostředků, jež musejí být podle odstavce 1 předem zajištěny.

(3) Bez devizového povolení podle § 19 odst. 1 písm. b) zákona smějí organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti rovněž uzavírat, mají-li zajištěny potřebné devizové prostředky, smlouvy související s plněním sjednaných závazků a s vyřádáním nároků z těchto právních vztahů.

(4) Organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti smějí bez devizového povolení uznávat závazky ze smluv uvedených v předcházejících odstavcích, jsou-li pro uznání nesporné důvodv.

(5) Devizové banky smějí bez devizového povolení vstupovat ve smluvní závazky na peněžité plnění vůči devizovým cizozemcům v souvislosti se závazky organizací oprávněných k zahraničně obchodní činnosti, pokud vznikly podle odstavců 1 až 3.

(6) Devizové povolení se nevyžaduje ke smluvnímu využití autorských a nakladatelských práv, jsou-li předmětem využití ojedinelé články, studie a překlady takových článků a studií, určené k uveřejnění v zahraničních časopisech nebo sbornících.

§ 22

Devizové povolení podle § 14 odst. 1 a § 19 odst. 1 písm. b) zákona se nevyžaduje k převzetí nebo k uznání závazku vůči devizovému cizozemci poskytovat úhradu osobních potřeb ze zákona v obvyklé a přiměřené výši, jakož i k převodu platů toho druhu do zahraničí.

Povinnost ohlašovací

(K § 21 a 22 zákona)

A. Zvláštní úprava pro organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti

§ 23

(1) Organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti plní povinnost ohlásit podle § 21

zákona pohledávky a závazky vůči devizovým cizozemcům ve lhůtách a způsobem stanoveným v pravidlech o devizové statistických výkazech a podle metodických pokynů Státní banky československé.

(2) Ustanovení § 24 se vztahuje na organizace uvedené v odstavci 1, jen pokud jde o ohlášení jejich zahraničních cenných papírů, majetkových účastí v zahraničí (včetně účastí podle § 20 zákona) a nemovitostí v zahraničí.

B. Hlášení zahraničních pohledávek a závazků a jiných hodnot

§ 24

(1) Devizoví tuzemci jsou povinni ohlásit do devizové evidence:

- a) své pohledávky vůči devizovým cizozemcům;
- b) své nemovitosti v zahraničí;
- c) své majetkové účasti v zahraničí;
- d) své zahraniční cenné papíry a cenné papíry uložené v zahraničí;
- e) své nároky na dědictví nebo odkaz v zahraničí;
- f) své závazky vůči devizovým cizozemcům, včetně závazků ze zahraničních účastí na tuzemských podnicích;
- g) cenné papíry devizových cizozemců, které mají pro ně v úschově;
- h) tuzemské nemovitosti devizových cizozemců, které pro ně spravují;
- i) změny týkající se práv, závazků a hodnot podrobených ohlašovací povinnosti podle písmen a) až h), jakož i jejich zánik.

(2) Devizoví tuzemci jsou povinni podat hlášení podle odstavce 1 do 15 dnů po vzniku práv a závazků, nabytí hodnot, jejich převzetí do správy, popř. do 15 dnů po tom, kdy se o vzniku práv a závazků nebo o nabytí hodnot dověděli. Změny těchto práv, závazků a hodnot, jakož i jejich zánik je třeba ohlásit do 15 dnů po tom, kdy k jejich změně došlo nebo kdy zanikly, popř. do 15 dnů po tom, kdy se osoba povinná hlášením o změně nebo zániku dověděla.

(3) Devizoví tuzemci, kteří se zdržují v době, kdy jim vznikla povinnost podat hlášení, v zahraničí, podají hlášení do 15 dnů po svém návratu do tuzemska.

(4) Stane-li se devizový cizozemec devizovým tuzemcem, je povinen do 15 dnů po tom, kdy se jím stal, ohlásit práva, závazky a hodnoty uvedené v odstavci 1 písm. a) až f), které v té době má.

(5) Hlášení se podává Státní bance československé a v případech stanovených v části druhé orgánům státní správy, na něž je veden devizové evidence přeneseno, a to na tiskopisech, které obsahují bližší informace a pokyny pro hlášení.*)

*) Tiskopisy lze obdržet v ústředí a u všech poboček Státní banky československé, u Správ pro věci majetkové a devizové a státních spořitelien.

[6] Orgány vedoucí devizovou evidenci mohou dohodnout s organizacemi povinnými hlášením podle § 21 zákona zvláštní způsob hlášení přizpůsobený jejich provozním poměrům.

[7] Hlášení nepodléhají hodnoty do 200 Kčs, leč by šlo o opakovaná plnění.

C. Hlášení majetkově právních sporů se zahraničím

§ 25

[1] Devizoví tuzemci jsou povinni ohlásit orgánu vedoucímu devizovou evidenci sporů (§ 29, 31 a 33) právní spory, které se dotýkají majetkových hodnot uvedených v § 24 odst. 1 a nehmotných práv v poměru k zahraničí. Hlášení se podávají dopisem, v němž musí být též stručně vyložena skutková podstata.

[2] Hlášením nejsou povinny devizové banky a organizace oprávněné k provádění mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství, pokud jde o spory související s jejich činností.

[3] Spory uvedenými v odstavci 1 se rozumí řízení před tuzemskými nebo cizozemskými soudy a rozhodci, jakož i sporné řízení před správními a jinými orgány, v nichž devizový tuzemec vystupuje jako žalobce, žalovaný nebo jiný účastník.

[4] Ohlašovací povinnost je nutno splnit:

- a) před zahájením sporu, má-li být spor zahájen z podnětu devizového tuzemce;
- b) jakmile se devizový tuzemec doví, že byl zahájen z podnětu devizového cizozemce spor, v němž má vystupovat jako žalovaný nebo jiný účastník.

[5] Na výzvu orgánu vedoucího devizovou evidenci sporů jsou devizoví tuzemci povinni oznámit bližší údaje o zahájených majetkově právních sporech se zahraničím.

Devizový dohled

(K § 23 zákona)

§ 26

Dohled na zachování zákona a předpisů jej provádějících vykonává Státní banka československá a orgány státní správy, na něž je v případech stanovených v části druhé dohlédací pravomoc Státní banky československé přenesena. K účelům devizového dohledu jsou devizoví tuzemci povinni kromě hlášení do devizové evidence (§ 24) podávat na výzvu orgánů devizového dohledu i jiná hlášení, zprávy a vysvětlení k okolnostem, které mají přímý nebo nepřímý význam pro posouzení devizového případu, a předložit k tomu potřebné doklady. Organizace jsou nadto povinny umožnit orgánům devizového dohledu k týmž účelům nahlížení do zápisů účetní evidence a dokladů.

Devizová kontrola

(K § 24 až 26 zákona)

§ 27

[1] Listovní zásilky do zahraničí, které obsahují hodnoty, k jejichž vývozu je třeba povolení (§ 11 a 12 zákona), musí být před podáním poštovní dopravy celně projednány a opatřeny celní závěrou.

[2] Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na odesílání plných mocí k nakládání s majetkovými hodnotami v zahraničí; na obálce takové zásilky musí však odesílatel vyznačit číslo a datum devizového povolení k odeslání plné moci do zahraničí, nejde-li o plné moci, jejichž vývoz je volný (§ 9).

[3] Listovní zásilky do zahraničí, s výjimkou zásilek uvedených v odstavci 2, je pošta povinna předložit k devizové kontrole (§ 24 zákona).

[4] Listovní zásilky ze zahraničí je pošta povinna předložit po jejich vstupu na československé území k devizové kontrole.

[5] Provedl-li celní orgán devizovou kontrolu prohlídkou listovní zásilky podle ustanovení § 24 zákona, musí na zásilku otisknout razítko a k otisku razítka připojit svoji značku a uvést datum provedení kontroly.

[6] V případech, kdy podle celních předpisů platí osvobození od celní prohlídky, nevykonává se ani devizová kontrola.

ČÁST DRUHÁ

Správa devizového hospodářství v neobchodní oblasti

(K § 29 zákona)

§ 28

[1] Pravomoc daná zákonem Státní bance československé se v neobchodní oblasti přenáší podle § 29 odst. 1 zákona na federální ministerstvo financí, na ministerstva financí republik, na Správu pro věci majetkové a devizové a na Správu pro věci majetkové a devizové pro Slovensko, v rozsahu uvedeném v dalších ustanoveních této části.

[2] Za úkony v neobchodní oblasti se podle části druhé této vyhlášky považují úkony, které nesouvisejí s prováděním mezinárodního obchodu, mezinárodní dopravy a mezinárodního zasilatelství a s obchodní činností devizových bank a devizových míst.

§ 29

Federální ministerstvo financí:

- a) rozhoduje v zásadních otázkách devizového hospodářství v neobchodní oblasti;

- b) rozhoduje v této oblasti o udělení devizových povolení federálním ústředním orgánům (organizacím) a vykonává vůči nim devizovou pravomoc;
- c) řídí a prostřednictvím ministerstev financí republik zajišťuje práci Správ pro věci majetkové a devizové a Správy pro věci majetkové a devizové pro Slovensko, pokud jde o devizové soupisy a přípravu podkladů pro mezinárodní jednání;
- d) vede devizovou evidenci právních sporů (§ 25) orgánů a organizací uvedených u písmene b) a vykonává na ně dohled;
- e) vede devizovou evidenci zahraničních nemovitostí federálních ministerstev zahraničních věcí a zahraničního obchodu.

§ 30

Federální ministerstvo financí:

- a) vede devizovou evidenci zahraničních cenných papírů devizových tuzemců, dále cenných papírů devizových tuzemců, které jsou uloženy v zahraničí, cenných papírů devizových cizozemců, které jsou v úschově v tuzemsku, jakož i majetkových účastí devizových tuzemců v zahraničí, nesouvisejících se zahraničním obchodem;
- b) vede devizovou evidenci pohledávek, závazků a práv vyplývajících z cenných papírů a majetkových účastí uvedených u písmene a);
- c) vykonává devizový dohled na hodnoty uvedené u písmen a) a b);
- d) rozhoduje o udělení devizových povolení ve všech případech souvisejících s výkonem devizového dohledu podle písmene c);
- e) vydává výzvy ke zpeněžení zahraničních cenných papírů podle § 15 odst. 1 písm. c) zákona.

§ 31

Ministerstva financí republik:

- a) vykonávají správu devizového hospodářství v neobchodní oblasti ve věcech republik;
- b) rozhodují o udělení devizových povolení v neobchodní oblasti s výjimkou případů, v nichž rozhoduje federální ministerstvo financí (§ 29 a 30) a Správy pro věci majetkové a devizové (§ 36);
- c) vedou v neobchodní oblasti evidenci pohledávek a závazků vůči devizovým cizozemcům, pokud vznikly po 31. 12. 1948 a náležejí organizacím samostatně devizově plánujícím, jakož i evidenci jejich právních sporů (§ 25);
- d) vykonávají devizový dohled na pohledávky, závazky a právní spory, které vedou v evidenci podle písmene c);
- e) řídí a zajišťují práci Správ pro věci majetkové a devizové s výjimkou uvedenou v § 29 písm. c).

§ 32

(¹) Všeobecná devizová povolení v neobchodní oblasti udělují:

- a) federální ministerstvo financí federálním ústředním orgánům (organizacím) a dále ve věcech cenných papírů, jakož i majetkových účastí devizových tuzemců v zahraničí;
- b) v ostatních případech ministerstva financí republik.

(²) Všeobecná devizová povolení vydaná před účinností zákona platí prozatím nadále jako vydaná orgánem podle této vyhlášky příslušným. Organizace, jímž byla tato všeobecná devizová povolení udělena, jsou však povinny předložit je do šesti měsíců od účinnosti zákona k potvrzení federálnímu ministerstvu financí, jde-li o případy uvedené v odstavci 1 písm. a), v ostatních případech ministerstvům financí republik, jinak tato povolení pozbudou platnosti.

§ 33

Správa pro věci majetkové a devizové a Správa pro věci majetkové a devizové pro Slovensko (dále jen „Správy“) vedou v mezích své místní příslušnosti devizovou evidenci:

- a) nároků na dědictví nebo odkazy v zahraničí, jakož i závazků vůči devizovým cizozemcům z dědictví nebo z odkazů;
- b) nemovitostí devizových tuzemců v zahraničí a devizových cizozemců v tuzemsku, včetně nemovitostí ve správě organizací socialistického sektoru, avšak s výjimkou nemovitostí federálních ministerstev zahraničních věcí a zahraničního obchodu v zahraničí;
- c) pohledávek a závazků z výnosů a z prodeje nemovitostí vedených v evidenci Správ podle písmene b);
- d) pohledávek a závazků samostatně devizově neplánujících subjektů a organizací, jakož i občanů, vůči devizovým cizozemcům, zejména z autorských a jiných honorářů, z palmáře, soudních a notářských poplatků a jiných výloh, z penzí, ze soukromých převodů (např. z úspor, pojistek, výživného, náhrad škod) a z reprezentací;
- e) zahraničních pohledávek neobchodních (finančních) a zahraničních pohledávek z obchodu se zbožím a s nimi souvisejících závazků, pokud vznikly před monopolizací československého zahraničního obchodu;
- f) právních sporů organizací samostatně devizově neplánujících a občanů, které se týkají hodnot uvedených v § 24 odst. 1.

§ 34

Správy vykonávají devizový dohled na pohledávky, závazky, práva, nároky, nemovitosti a právní spory, o nichž jim přísluší vést devizovou evidenci podle § 33.

§ 35

Správy provádějí devizové soupisy [§ 29 písm. c)] podle daných pověření, rozhodují z hlediska úhradového o nákupu motorových vozidel od devizových cizozemců v tuzemsku a vykonávají další úkoly, jimiž byly nebo budou pověřeny federálním ministerstvem financí nebo ministerstvy financí republik.

§ 36

Správy rozhodují o udělení devizových povolení, popř. souhlasu:

- a) k vývozu plných mocí k nakládání s majetkovými hodnotami v zahraničí [§ 11 zákona) a k nakládání s hodnotami [§ 18 zákona), jde-li o hodnoty, o nichž přísluší vést devizovou evidenci Správám podle § 33;
- b) k vývozu vkladních knížek, životních pojistek a platebních dokumentů, pokud znějí vesměs na cizí měnu [§ 11 zákona), v případech souvisejících s výkonem devizového dohledu Správ;
- c) ke zřízení účtu v cizí měně u devizové banky pro devizového tuzemce z devizové úhrady

Ministr zahraničního obchodu:

Ing. Barčák v. r.

pohledávky, o níž přísluší vést devizovou evidenci Správám podle § 33, jakož i k použití vkladu na takovém účtu v zahraničí [§ 16 odst. 3 zákona);

- d) k platům v tuzemsku devizovým cizozemcům nebo komukoliv v jejich prospěch nebo z jejich majetku [§ 19 odst. 1 písm. a) zákona] a ke vstupu ve smluvní závazky [§ 19 odst. 1 písm. b) zákona] v případech souvisejících s výkonem devizového dohledu Správ;
- e) ke smluvním převodům tuzemských nemovitostí do vlastnictví devizových cizozemců [§ 19 odst. 1 písm. c) zákona].

§ 37

Orgány státní správy uvedené v této části rozhodují v rámci své pravomoci o úlevách z povinností uložených v § 15 odst. 1 písm. a) a b) zákona za podmínek jimi stanovených [§ 16 odst. 2 zákona).

Č Á S T T Ř E T Í

§ 38

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1971.

Ministr financí:

Doc. Ing. Rohlíček, CSc. v. r.

144

ZÁKON

ze dne 21. prosince 1970

o Státní bance československé

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Základní ustanovení

§ 1

Státní banka československá*) (dále jen „banka“) je ústřední bankou Československé socialistické republiky.

§ 2

(1) Označení banky je „Státní banka československá“ nebo „Státní banka československá“.

(2) Sídlem banky je Praha.

(3) Banka může svým jménem nabývat práv a zavazovat se.

§ 3

Banka

- a) má výhradní právo vydávat bankovky; spolu s federálním ministerstvem financí navrhuje vládě Československé socialistické republiky úpravu Československé měny a zásady oběhu zákonných peněz a dohlíží na ochranu měny,
- b) na podkladě stanoveném zákonem určuje poměr československé koruny k cizím měnám a stanoví ceny zlata v bankovních operacích s cizinou,
- c) přijímá vklady na účty,
- d) poskytuje úvěry,
- e) organizuje a provádí platební styk, jakož i zúčtování pro organizace,
- f) podílí se v rozsahu a způsobem stanoveným zvláštními předpisy na regulaci a kontrole mzdového vývoje,
- g) provádí financování investiční výstavby uskutečňované socialistickými organizacemi a v souvislosti s tím provádí její kontrolu,
- h) provádí pokladní plnění státního rozpočtu federace a státních rozpočtů republik,
- ch) spravuje měnové rezervy Československé socialistické republiky ve zlatě a v ostatních devizových prostředcích,
  - 1) nakupuje, směňuje a prodává zlato a ostatní devizové prostředky,
  - 2) zastupuje Československou socialistickou republiku na základě zmocnění vlády Československé socialistické republiky v mezinárodních bankovních institucích,

k) plní funkce v devizové oblasti podle předpisů o devizovém hospodářství,

l) přijímá a poskytuje úvěry a záruky ve styku s devizovými cizozemci,

m) stanoví zásady pro poskytování a přijímání zahraničních bankovních úvěrů,

n) organizuje a provádí platební styk a další bankovní obchodní činnost ve styku se zahraničím,

o) provádí další činnost podle pokynů vlády Československé socialistické republiky.

§ 4

(1) K zajištění úkolů a cílů státních plánů rozvoje národního hospodářství banka ve spolupráci s příslušnými orgány vypracovává a předkládá vládě Československé socialistické republiky ke schválení návrh zásad vnitřní a zahraniční bankovní měnové politiky a návrh měnového (úvěrového, pokladního a devizového) plánu, podle nichž banka vykonává činnosti uvedené v § 3; svou činností se podílí na uskutečňování úkolů a cílů státních plánů rozvoje národního hospodářství a prosazuje opatření k upevňování měny.

(2) Zásady vnitřní a zahraniční bankovní měnové politiky, schválené vládou Československé socialistické republiky, jsou závazné pro všechny peněžní ústavy a ostatní organizace; měnový plán je pro peněžní ústavy a organizace závazný v rozsahu na ně provedeného rozpisu.

§ 5

Plněním některých úkolů vyhrazených bance může banka pověřit jiné peněžní ústavy nebo jiné organizace nebo orgány; pokud nestanoví jinak, platí pro pověřené peněžní ústavy, jiné organizace a orgány obdobně předpisy platné pro banku.

§ 6

(1) Banka je oprávněna kontrolovat, a to zejména při účasti na plánovacích pracích a při poskytování úvěrů a devizových prostředků, jak socialistické organizace používají celospolečenských prostředků.

(2) Organizace jsou povinny předkládat bance potřebné doklady, poskytovat jí požadované informace, umožnit prověrky na místě a i jinak jí umožňovat plnění jejích funkcí.

*) Státní banka československá byla zřízena zákonem č. 31/1950 Sb.

(3) Zjistí-li banka nedostatky v hospodaření socialistických organizací, je oprávněna požadovat na nich i na jejich nadřízených orgánech odstranění těchto nedostatků a popřípadě použít proti organizacím opatření, stanovených ve zvláštních předpisech.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují na družstevní a společenské organizace jen v případech, kdy jim banka poskytuje úvěrové nebo devizové prostředky, a v případech, kdy banka vůči nim uplatňuje kontrolní funkce podle zvláštních předpisů.

Rízení a organizace banky

§ 7

(1) Banku řídí předseda banky; zastupuje ho v plném rozsahu místopředseda banky a na jednotlivých úsecích činností banky předsedou banky pověření generální ředitelé banky. Je-li předsedou banky občan České socialistické republiky, je místopředsedou banky občan Slovenské socialistické republiky anebo naopak.

(2) Předsedu banky jmenuje a odvolává prezident Československé socialistické republiky na návrh vlády Československé socialistické republiky. Místopředsedu banky a generální ředitele banky jmenuje a odvolává vláda Československé socialistické republiky na návrh předsedy banky.

(3) Předseda banky má postavení vedoucího federálního ústředního orgánu.

(4) Předseda banky v dohodě s ministrem financí Československé socialistické republiky navrhuje vládě Československé socialistické republiky zásadní finanční a měnová opatření; mají-li tato opatření dopad na státní rozpočet republiky, postupuje v dohodě s ministrem financí republiky.

(5) Předseda banky vydává na základě tohoto zákona, popřípadě k provedení hospodářského zákoníku obecně závazné právní předpisy o

- a) poskytování úvěrů,
- b) úrokových sazbách z úvěrů a z prostředků organizací na účtech u peněžních ústavů, jakož i o poplatcích, náhradách a paušálech náhrad při provádění bankovních operací a služeb,
- c) používání dalších bankovních nástrojů v oblasti vnitřních a zahraničních měnových vztahů,
- d) provádění financování a o bankovní kontrole investiční výstavby, uskutečňované socialistickými organizacemi,
- e) platebním styku v tuzemsku i se zahraničím, jakož i o účtování s organizacemi,
- f) pokladničních operacích v socialistických organizacích a o směnářské činnosti.

§ 8

Banka vykonává svou činnost ústředím v Praze, hlavním ústavem pro Českou socialistickou repub-

liku v Praze, hlavním ústavem pro Slovenskou socialistickou republiku v Bratislavě (dále jen „hlavní ústavy“), pobočkami, popř. jinými organizačními jednotkami.

§ 9

(1) Ústředí vykonává celostátní koncepční, řídicí a kontrolní činnost banky.

(2) K zabezpečení úkolů a cílů státních plánů rozvoje národního hospodářství ústředí zpracovává ve spolupráci s hlavními ústavami návrh zásad vnitřní a zahraniční bankovní měnové politiky, návrh měnového plánu a tvorby měnových rezerv, jakož i zásady, pravidla a nástroje pro plnění úkolů a činností banky.

(3) Ústředí dále

- a) zajišťuje výkon činností banky vůči organizacím, řízeným orgány federace,
- b) zajišťuje výkon činností banky ve vztahu k zahraničí,
- c) zajišťuje jednotné plnění úkolů a činností banky ve všech jejich organizačních jednotkách a kontrolu jejich činnosti,
- d) vykonává další činnosti podle statutu banky a pokynů předsedy banky.

(4) Výkon činností banky, uvedených v odstavci 3 písm. a) a c), zajišťuje ústředí zásadně prostřednictvím hlavních ústavů.

§ 10

(1) Hlavní ústavy řídí generální ředitelé ve funkci místopředsedů banky (dále jen „generální ředitelé hlavních ústavů“).

(2) Generální ředitele hlavních ústavů jmenuje a odvolává na návrh předsedy banky vláda Československé socialistické republiky po projednání v příslušné vládě republiky.

(3) Generální ředitel hlavního ústavu odpovídá za výkon své funkce předsedovi banky; odpovídá též za to, že hlavní ústav při plnění úkolů, uvedených v odstavci 4 písm. a) až d), postupuje v souladu s rozhodnutími vydanými vládou republiky v její působnosti.

(4) Hlavní ústavy

- a) se účastní na sestavování měnového plánu a jeho rozpracování na republiky a zajišťují úkoly banky, vyplývající ze státních plánů rozvoje národního hospodářství;
- b) sestavují a projednávají s příslušnými orgány republik návrhy zásad úvěrové politiky, návrhy pokladničního a úvěrového plánu za republiky, a koordinují s nimi vzájemný postup;
- c) zajišťují úkoly banky, vyplývající z působnosti vlády republiky;
- d) zajišťují úkoly, vyplývající pro banku z měnového plánu; k tomu účelu disponují prostředky a zdroji určenými rozpisem měnového plánu na republiky; při disponování prostředky a

zdroji, určenými pro organizace, řízené orgány republik, jsou vázány celostátními, obecně závaznými předpisy předsedy banky;

- e) řídí organizační jednotky banky na území republiky a kontrolují jejich činnost.

[⁶] Hlavní ústavy vykonávají další činnosti podle statutu banky a pokynů předsedy banky.

§ 11

Za banku podepisují společně předseda banky a místopředseda banky nebo jeden z nich a generální ředitel. Rozsah oprávnění dalších pracovníků podepisovat za banku stanoví organizační předpisy banky.

Hospodaření banky

§ 12

Banka má statutární fond, všeobecný rezervní fond, popřípadě další fondy stanovené vládou Československé socialistické republiky.

§ 13

Statutární fond činí pět miliard Kčs a slouží k zabezpečení závazků banky. Vláda Československé socialistické republiky může podle potřeby statutární fond zvýšit a určit, z jakých prostředků se zvýšená část statutárního fondu doplní.

§ 14

Do všeobecného rezervního fondu plynou příjmy ze zisku tak dlouho, až dosáhne výše statutárního fondu.

§ 15

Banka hospodáří podle zásad stanovených vládou Československé socialistické republiky. Banka je povinna odvádět do státního rozpočtu federace část zisku podle zásad, schválených vládou Československé socialistické republiky. Roční účetní závěrku společně s výroční zprávou schvaluje vláda Československé socialistické republiky.

§ 16

Ztráta banky se hradí ze všeobecného rezervního fondu; pokud tento fond k úhradě ztráty nestačí, hradí ji Československá socialistická republika.

Všeobecná ustanovení

§ 17

Banka neručí za závazky Československé socialistické republiky ani České socialistické republiky ani Slovenské socialistické republiky, pokud výslovně takovou zárukou nepřevzme Československá socialistická republika, Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika ručí za závazky banky, jen je-li tak výslovně stanoveno.

§ 18

Pro výpočet úroků z částek skládaných nebo docházejících ve prospěch účtů organizací a ze zůstatků na těchto účtech, jakož i z poskytnutých úvěrů, je rozhodné zúčtování příslušné částky v bance.

§ 19

Na pracovníky banky se nevztahují ustanovení § 23 zákona č. 84/1952 Sb., o organizaci peněžnictví.

§ 20

Činnost, organizaci a hospodaření banky upravuje podrobněji statut, který schvaluje vláda Československé socialistické republiky.

Závěrečná ustanovení

§ 21

Práva a závazky ústavů, uvedených v § 2 zákona č. 31/1950 Sb., které nebyly podle vyhlášky ministerstva financí č. 383/1950 Ú. l. I (č. 380/1950 Ú. v. I) na banku do účinnosti zákona č. 117/1965 Sb. převedeny, nebudou na ni převáděny. Právní poměry ústavů, uvedených v § 2 zákona č. 31/1950 Sb., upraví federální ministerstvo financí.

§ 22

Zrušuje se:

- a) zákon č. 117/1965 Sb., o Státní bance Československé,
- b) § 7 zákona č. 170/1968 Sb., o některých opatřeních souvisejících s federativním uspořádáním státu.

§ 23

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1971.

Sveboda v r.

Dr. Hamač v r.

Dr. Štrougal v r.